http://caraibischeletteren.blogspot.com/
donderdag 16 juli 2009

Pamflet van Jules Marchena

Andere mentaliteit nodig voor autonome status

De nieuwe Curaçaoënaar in een autonoom land. Aan de ondertitel van het onlangs verschenen pamflet van Jules Marchena is duidelijk af te lezen dat de auteur het volk wil vormen tot meewerkende burgers aan het Curaçao van na de staatskundig veranderde structuur. Hoewel dat nogal een aanmatigende wens is zijn veel mensen het met de auteur eens dat op de eerste plaats de mentaliteit van de mensen hier moet veranderen. Hieronder volgt een bespreking van de Papiamentstalig publicatie gevolgd door de vraag welke doelgroep de auteur in gedachten zou hebben gehad.

Jules Marchena is geen onbekende. Hij schrijft bijdragen over Papiamentu poëzie die regelmatig in *Het Antilliaans Dagblad de weekendbijlage* verschijnen, onder de titel Passie onder de Zon. Minder bekend is dat Marchena ook over andere liefdes publiceert, maar dan in het Papiamentu: over voetbal en mental training daarbij, over het huwelijk en de opstelling van de partners hierin en over de kracht van positief denken, hoewel hij in het Papiamentu dat pamflet de mogelijk tot verwarring leidende titel *Poder di Positivismo* heeft meegegeven. Het gebruik van de term positivisme, ook de grootste bank die onze vriend beweert te zijn doet dat, hanteert hij hier verkeerd. Positivisme betekent niet: positief denken en de eventueel daarbij horende spirituele opstelling; positivisme is een richting in de filosofie die het gebied van het weten bepaalt tot wat met de vijf (niet meer) zintuigen kan waargenomen worden, en die bij de daaruit afleidbare wetmatigheden, ook op het gebied van de moraliteit, blijft staan, zonder zich te laten leiden door het bovenzinnelijke. Dus zijn boekje heeft niets met deze wijsbegeerte te maken. Maar dit terzijde. Wat staat er in onderhavig pamflet, dat gesponsord is door fundashon 'Paps' Capriles?

In het voorwoord van prof. dr. ing. Valdemar Marcha schrijft hij dat hij ,,bijzonder tevreden is dat Jules Marchena zich mengt in al het geschreeuw en geruzie over modellen voor en juridische processen over de herstructurering, omdat hij Marchena beschouwt als een groot kenner van zijn volk en Curaçaoënaar tot in het diepst van zijn ziel." Hij legt helaas niet uit wat dan wel een yu di Kòrsou is. De nieuwe mentaliteit is nodig omdat ,,we niet langer door kunnen gaan met de zelfde traditionele manier van denken. We moeten onszelf bekeren of omvormen tot burgers met een veel hoger moreel, intellectueel en religieus niveau. Deze verandering hangt van onszelf af; wij hebben dat in eigen hand."

In de inleiding schrijft Marchena dat hij wil praten over het fundament voor een succesvolle toekomst: de MENS, de nieuwe yu di Kòrsou. Uitgangspunt is dat ,,wij een schepsel Gods zijn, geschapen naar Zijn beeld." Mijn vraag is dan: en al de criminelen dan? Marchena komt met het antwoord op bladzijde 6: ,,Maar er treedt een complicatie in ons leven, omdat wij ook een EGO hebben. Ons EGO is het plantaardig-dierlijk deel in ons." Ik ben hier niet tevreden mee, want dit is al een contradictie met zijn uitgangspunt. Maar we blijven bij het boekje van Marchena. ,,Eén van de belangrijkste eigenschappen van het EGO is ANGST!" In de laatste zin van zijn inleiding concludeert de auteur dat hij ,,met eilandkind verwijst naar iemand die in een fase is aangekomen waar hij geleerd heeft zijn EGO tot op zekere hoogte te beheersen."

De kern van de publicatie bestaat uit vier delen. Elk deel behandelt een aspect van het mens zijn. Achtereenvolgens zijn dat Jij en jezelf (blz 9-23), Jij en je naaste (24-28), Jij en je maatschappij (29-36)en tenslotte Jij en je dromen (37-38). In deel 1 behandelt hij de basisvoorwaarden voor geluk en succes, de wet van de aantrekkingskracht, positief denken, van jezelf houden en het wekken van de reus in jezelf. Deel 2 gaat over verbale communicatie met de ander. In deel 3 beschrijft hij zijn visie van de Nieuwe Curaçaoënaar. Hij doet dat heel anders dan bij voorbeeld Barche Baromeo die in zijn roman E Parto droomt over de mentaliteitsverandering die 30 mei 1969 volgens hem teweeg zou brengen; zie hierover het artikel van Erich Zielinski dat op 29 mei jongstleden in het *Antilliaans Dagblad* heeft gestaan. Marchena herhaalt allerlei kenmerken die ook in het tripartiet overlegmodel staan dat de Kolaborativo die begin 2002 is ontstaan met vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties, vakbonden en overheid. Uitvloeisel daarvan is bij voorbeeld de conferentie van 18 januari 2008 in het WTC dat heeft geresulteerd in het herculisch plan: *Labor Force Development Policy and structural Proposal*. In 'Hoezo dialoog?' van Catrien Ariëns, een documentaire over de sociale dialoog op Curaçao en de noodzakelijkheid van samenwerking om tot veranderingen te komen, komen veel mensen aan bod die zoals Marchena het beste voorhebben met dit eiland waar binnenkort het ei afvalt.
Het boekje besluit met enkele imaginatie en bewustzijnsoefeningen. Storend is dat taalliefhebber Marchena daarin Amerikaanse woorden als strong en boost gebruikt, terwijl hij daar het Papiamentu *fuerte* en *empuhe* had kunnen gebruiken.

Voor wie?
Veel mensen hebben een mening over het veranderen van de mentaliteit van mensen die op Curaçao wonen, wil de toekomst voor de bevolking van Curaçao beter worden. Veel mensen denken er al over na, zijn zich er al bewust van. Marchena verwoordt de mening of delen daarvan van veel hier woonachtige of geboren mensen. Voor wie heeft Marchena zijn pamflet dan geschreven? Volgens de eerste zin in het voorwoord is deze publicatie geschreven voor ons volk (nos pueblo) en in zijn laatste zin wenst prof. dr. ing. Valdemar Marcha dat iedereen die van Curaçao houdt het zal lezen. Ik vraag me af of het niet een overbodige publicatie is. Koopt iemand die niet wil dat de mentaliteit verandert dit? Is niet iedereen die het ,,goed voorheeft met het bijna nieuwe land" al lang allerlei boeken, pamfletten, essays, artikelen en argumenten aan het lezen, in welke taal dan ook. Of is het bestemd voor analfabeten? In dit boekje staat niets dat waarde toevoegt aan de lokale situatie. Begrijp me niet verkeerd: er is niets - tot weinig - mis met de inhoud van *Mentalidat i outonomia*, maar wie gaat dit lezen? Ik zou graag willen dat ik het kon aanbevelen voor de middelbare scholen, maar daarvoor is de vormgeving veel te saai, alleen maar tekst.

Nee, Jules, ik lees je 'Passie onder de Zon' altijd met veel plezier. Ik kijk dan ook uit naar je volgende leesverslag van Antilliaanse gedichten, daar staat altijd wel iets nieuws in, daarmee bekoor je me en bekeer je me zelfs in de strikte zin van het woord, omdat ik dan anders, verrijkt, het gedicht lees. Maar waarom je nou een drang om mijn mentaliteit te bekeren hebt gepubliceerd ...?

Geplaatst door jeroen heuvel op 15:25